

**Lausunto hallinto-oikeudelle Petteri Laaksosen valituksesta kunnanvaltuuston päätökseen
7.1.2025 § 3**

Kh 10.03.2025 § 46
147/00.01.03/2024

Valmistelija

Harri Anttila, kunnanjohtaja
p. 0400 559 034, harri.anttila@rautajarvi.fi

Itä-Suomen hallinto-oikeus on toimittanut Rautjärven kunnalle lausunto- ja asiakirjapyyntönsä koskien valtuutettu Petteri Laaksosen valitusta kunnanvaltuuston päätöksestä 7.1.2025 § 3 Tilapäisen valiokunnan perustaminen epäluottamuslauseen vuoksi. Asiakirjat esityslistan oheisena.

Kunnanhallitusta kehoitetaan valituksen johdosta:

1. antamaan lausuntonsa asiassa tai mikäli kunnan hallintosäännön määräykset sitä edellyttävät, hankkimaan valtuuston lausunnon.
2. hankkimaan Taina Lonkan, Liisa Terävän, Josefina Nissilän ja Pekka Lankisen lausunnot valituksessa esitetyn esteellisyysväitteen johdosta.
3. vastaamaan valittajan esittämiin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin sekä lausumaan esitetystä selvityksestä.
4. toimittamaan kaikki valituksenalaisen päätöksen perusteena olevat asiakirjat ja muu tarvittava selvitys.

Lausunto ja pyydetty asiakirja on toimitettava hallinto-oikeudelle viimeistään 14.3.2025.

Kunnanjohtaja on pyytänyt sähköpostilla Taina Longalta, Liisa Terävältä, Josefina Nissilältä ja Pekka Lankiselta lausunnot 28.2.2025 mennessä. Lausunnot ovat liitteenä.

Rautjärven hallintosäännön 23 § mukaan kunnanhallitus päättää selityksen antamisesta valtuuston päätöksestä tehtyyn valitukseen.

Petteri Laaksosen kunnallisvalitus

Vaatimukset:

Vaadin, että valituksenalainen päätös kumotaan ja asian käsittely palautetaan Rautjärven kunnanhallituksen uudelleen valmisteltavaksi lakia ja hyvää hallintotapaa noudattaen.

Vaadin, että Rautjärven kunta veloitetaan korvaamaan valituksen laatimisesta aiheutuneet kulut lisättynä hallinto-oikeuden oikeudenkäyntimaksulla.

Perustelut lyhennettynä:

Hallintolain mukaisia yleisiä oikeusperiaatteita on rikottu, kun puheenjohtaja Taina Lonka ei ottanut käsittelyyn vaatimusta esteellisistä henkilöistä päättämistä eikä sallinut valtuutettujen puheenvuoroja esteellisyydestä. Tältä osin päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä.

Kunnanjohtaja Harri Anttilan olisi tullut tiedostaa kokouksen puolueettomuuden vaarantuminen valtuutettujen esteellisyyksien takia, jonka vuoksi hänelle on menettelyvirheen takia syntynyt poliittisin perustein erityistä hyötyä valtuutettujen esteellisyyssäädösten noudattamisesta.

Valtuuston käsittelyyn osallistuneet puheenjohtaja Taina Lonka, valtuuston varapuheenjohtaja Liisa Terävä, kunnanhallituksen puheenjohtaja Josefina Nissilä sekä kunnanhallituksen varapuheenjohtaja Pekka Lankinen olivat esteellisiä, koska käsittelyn pohjana oli valtuuston kokouksessa 16.12.2024 ilmoitettu henkilökohtainen epäluottamuslause, jossa kunta ei ole asianosainen.

Kunnanvaltuuston puheenjohtaja ei voi johtaa kokousta, jossa hänen oma epäluottamuksensa on käsittelyssä, koska hänen puolueettomuutensa on kyseenalaistettu. Valtuuston päätösten laillisuuden valvontaa koskevien vakavien puutteiden lisäksi päätös loukkaa kaikkien kuntalaisten etua ja oikeutta. Päätös on siten syntynyt esteellisyyden vuoksi virheellisessä järjestyksessä.

Kunnanhallitus 19.12.2024 § 246 ei ole myöskään valmistelussaan selvittänyt esteellisyyden oikeuskäytäntöjä tai arvioinut esteellisyydestä aiheutuvaa päätöksen moitittavuutta. Erityisen moitittavaa on, että kunnanhallituksen puheenjohtaja Nissilä ja kunnanhallituksen varapuheenjohtaja Lankinen osallistuivat asian käsittelyyn ja päättämiseen, sillä epäluottamusta koskevassa aloitteessa asioiden käsittelytapojen laiminlyönnit kohdistuivat nimenomaan kunnanhallituksen menettelyihin ja kunnanjohtajan toimintaan kunnanhallituksen alaisuudessa.

Kunnanhallituksen lausunto valituksesta

Asian käsittely kunnanvaltuustossa

Kunnanvaltuuston kokouksessa 7.1.2025 § 3 on päätetty tilapäisen valiokunnan tai valiokuntien perustamista tutkimaan valtuuston kokouksessa 16.12.2024 Mirja Vaittisen esittämää ja Petteri Laaksosen kannattamaa epäluottamuslausetta mainittujen henkilöiden osalta. Kysymys ei siis ole ollut henkilöön kohdistuvan epäluottamuksen käsittelystä kunnanvaltuuston kokouksessa.

Tilapäisen valiokunnan nimeäminen on valtuuston toiminnan sisäistä organisointia, eikä siinä sovelleta hallintolain 28 §:n mukaisia esteellisyysperusteita. Tämä periaate on vahvistettu Korkeimman hallinto-oikeuden ennakkopäätöksissä (KHO:1998:19, KHO:2020:46 ja KHO:2021:141), joihin viitaten kunnanvaltuuston puheenjohtaja päätti, että esteellisyyttä ei ole tarpeen saattaa kunnanvaltuuston ratkaistavaksi.

Kuntalain 35 § perusteella ko henkilöille esitetty epäluottamuslause voidaan käsitellä valtuustossa ainoastaan tilapäisen valiokunnan valmistelusta, jonka jäsenten on oltava valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Tämän vuoksi tilapäisen valiokunnan perustamisessa ei ole voi olla kysymyksessä hallintolain 28 § 1-3 momenttien mukainen esteellisyys.

Petteri Laaksonen otti esteellisyyden esille kunnanvaltuuston kokouksen laillisuutta ja päätösvaltaisuutta todettaessa, jolloin kunnanjohtaja Harri Anttila kertoi kokoukselle, että tilapäisen valiokunnan perustamispäätöksessä on kysymys toimitelimen perustamisesta eikä epäluottamuksesta päättämistä, jolloin valtuutettu ei ole esteellinen.

Kunnanjohtajan mahdollisesta menettelyvirheestä tuottamuksellisen toiminnan kautta saadun poliittisen hyödyn käsittely ei kuulu hallinto-oikeuden toimivaltaan. Mitään virkavelvollisuuksiin liittyvää laiminlyöntiä valittaja ei ole kuvannut.

Asian käsittely kunnanhallituksessa

Kuntalain 34 § ja 43 § perusteella epäluottamuksen liittyvä asia voi tulla vireille kunnanvaltuustossa ainoastaan kunnanhallituksen esityksestä tai vähintään neljäsosan valtuutetuista tehtyä sitä koskevan aloitteen.

Kokouksessa 19.12.2024 on oltu tietoisia siitä, että kunnanhallituksen kokoukseen osallistujia koskevat hallintolain 28 § esteellisyysäännökset. Asia otettiin käsittelyyn kunnanhallituksen jäsenten esityksestä, koska asian luonteesta johtuen ei haluttu viivästyttää asian vireille tuloa kunnanvaltuustossa.

Kahden valtuutetun tekemä epäluottamuslause ei täytä millään muotoa kuntalain edellytyksiä asian vireille tulosta. Vaihtoehtoisesti olisi tarvinnut odottaa kunnanhallituksen kokoontumista varahenkilökokoonpanossa tai vähintään viiden valtuutetun tekemää aloitetta, jolloin asian käsittely kunnanvaltuustossa olisi ajankohdasta johtuen viivästynyt ainakin kuukaudella ja ja siten kunnanhallituksen luottamuksen arvioiminen viivästynyt.

Asian vireille tulon varmistamiseksi ja itse epäluottamuslausetta käsittelemättä kunnanhallitus teki esityksen kunnanvaltuustolle asian käsittelemiseksi ilman käsittelyn sisältöön liittyvää ehdotusta. Tällä tavoin toimiminen ei kunnanhallituksen näkemyksen mukaan riko hallintolain 28 § esteellisyysäännöksiä, koska kysymys on ollut ainoastaan valtuuston sisäiseen toimintaan kuuluvan asian vireillepanosta ja, koska kunnanhallitus ei hallintolain 27 § tarkoittamalla tavalla osallistunut varsinaisen epäluottamuksen käsittelyyn eikä esitys kunnanvaltuustolle näin koskenut kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen puheenjohtajistoa tai kunnanjohtajaa henkilökohtaisesti.

Kunnanhallituksen menettely oli myös sopusoinnussa kuntalain 35 § kanssa, jonka mukaisesti kunnanvaltuuston on asetettava tilapäinen valiokunta hoitamaan kunnanhallituksessa käsiteltäviä asioita, joita kunnanhallituksen jäsenten ja varajäsenten esteellisyys koskee

Kunnanhallitus on siis käsitellyt ainoastaan kunnan sisäiseen hallintoon liittyvää asiaa, joka on asian valmistelua, josta ei saa tehdä oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta.

Vaihtoehtoinen toimintatapa, että kunnanhallituksen jäsenet, jotka kaikki ovat myös valtuutettuja, olisivat erikseen tehneet kunnanhallituksen päätöksen mukaisen aloitteen valtuustolle ja valtuuston puheenjohtaja olisi kutsunut valtuuston vastaavasti koolle, olisi ollut keinotekoinen eikä kuntalain 34 §:n hengen mukainen.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Anttila Harri

Päätösehdotus

Kunnanhallitus antaa valituksen johdosta esittelytekstin mukaisen lausunnon ja liittää lausuntoon pyydetyt asiakirjat sekä asianosaisten lausunnot.

Vastauksena valittajan vaatimuksiin kunnanhallitus esittää, että Petteri Laaksosen tekemä kunnallisvalitus hylätään. Kunnallisvalituksen

laatimisesta ei vakiintuneen käytännön mukaisesti tule maksaa korvausta. Kunnanhallitus myös katsoo, että asian luonteesta johtuen oikeuden käsittelykulujen korvaaminen ei ole kohtuullista.

Asian palauttaminen kunnanhallituksen uudelleen valmisteltavaksi ei ole tarkoituksenmukaista ottaen huomioon asian luonne ja vaalikauden päätyminen.

Päätös

Ennen tämän asian käsittelyä Liisa Terävä, Josefiina Nissilä, Taina Lonka ja Pekka Lankinen ilmoittivat esteellisyytensä ja poistuivat kokouksesta.

Asian käsittelyn ajan puheenjohtajana toimi Mikko Kyröläinen.

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.